

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

2. Monstra orcina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

fluvius seu palus infernalis, significatque *mœstítiam*: quid enim apud inferos, nisi illatibilis horror? vel dicitur ἀπὸ τῆς στυγῆς, timeo, odi. Injicit enim odium erga transacta facinora, quæ sera pœnitentia consequitur. Ex Styge profluit *Cocytus*, nomen habens ἀπὸ τῆς κωκυζέειν, *lamentari, lugere*. Præter hos fluvios aut paludes, ambit regiam Plutonium

----- rapidus flammis torrentibus amnis

Tartareus *Phlegethôn*, torquetque sonantia saxa. 6. *Æncid.*

Appellationem trahit à φλέγω, ardeo.

Serviunt hæc omnia ad doctrinam moralem:

Nam II. (b) Quod Poëtæ Plutonium fecerint regem Erebi potentem, sceptroque tremendum, merito possumus transfere ad cacodæmones, qui ab Apostolo Ephes. 6. vocantur *Principes & Potestates, & Rectores mundi ac tenebrarum*. Quorum quanta sint odia, & quàm crudelis tyrannis in genus mortalium, qui vel apud inferos ab iis torquentur, vel in vivis exagitantur, non est necesse pluribus ostendere; cum è sacris constet litteris, hos esse tortores & carnifices à Deo immisos ad fontes cruciandos. Nec incredibile est, dæmones terribilium bestiarum formas assumere ad damnatos horribilius torquendos. In *Isaia* legimus c. 34. *Et occurrent demonia onocentauris, & pilosus clamabit aliter ad alterum: ibi cubavit lamia, & invenit sibi requiem*. *Onocentaurus* est monstrum ex asino infernè, & ex homine supernè conflatum. *Pilosus*, sunt dæmones, specie hircorum, quos sæpe in conventibus sagarum induunt, quosque vetustas *Faunos & Satyros* dixit. *Lamie*, sunt dæmones succubi, vel illorum spectra, quæ *Empusa* dicuntur, apparentque mulierum formâ, ad homines in Venerem illiciendos & perdendos; inceduntque uno pede. Huc applicari potest, quod *Deus* Deut. 32. minatur. *Dentes bestiarum immittam in eos, cum furore trahentium super terram, atque serpentium*. Quis enim satis explicet, quibus larvis sese *Alastores* teterrimi, extra & intra Stygem hominibus objecerint, objiciantque? Unde sacris in paginis afficiuntur nominibus variis, videlicet *serpentum, scorpionum, leonum, pardorum, luporum, vulpium, aprorum* &c. Terribile est, quod noster *Matthæus Raderus* scribit in *Viridario SS. de Cosma monacho*; cui inter alia tremenda spectra sese aspectabilem diabolus fecit hoc modo: Ad formidandi cuiusdam scopuli, & fluminis infrâ subjecti portam ingentem, modicè apertam, excubabat gigantea mole monstrum, aspectu fœdum & atrum, truci & atroci vultu, luminibus distortis, grandibus, cruote suffusis, flammaram faces ejaculantibus, naso fumum proflante, linguâ totum cubitum extra os ex-

Eccc

ertâ;

(b) *Monstra orcina.*

ertâ; cui dextra manus quasi penitus exanimata & arida, altera verò infar columnæ crassecebat, nuda & in longum protensa, quâ noxiosprehendens, in chaos illud devolvebat. Nec est quidquam, quod possit pingi aut fingi tam horridum aspectu, terrificum, truculentum, quinetrior, horridior, terribilior, truculentior, monstrosior sit aspectus cadæmonum. Hæc ille. Unde apparet, haudquaquam tanquam inania & frivola explodenda hæc & alia Poëtarum commenta, per varias & terribiles formas objicientium orcinos spiritus. Nam si has tollas fabulas, quidni historiarum quoque fidem abroges, illas inferorum larvas diversimodè repræsentantium? Et Plutonem, seu diabolorum principem cum sceptro, in folio, inter adstantes tartari proceres apparuisse, quis non legit? Oportet enim erudire sensus, ut instruat intellexit. Id, quod hoc in loco monere volumus, & pluribus in aliis revocari in mentem cupimus. De informibus Acherontis formis recurret occasio memorandi in Symbolo 100. ubi de Satyris.

III. (c) Plutonis nutum tota inferorum regio contremiscit. Tanta sunt vires dæmonum, ut si Deus permetteret, elementa naturali robore concuterent, fulmina jacerent, grandine, aquarum inundatione, terræ motibus horrendum in modum lævirent, terramque celo miscerent.

Et quia novem sunt potissimum carceris tartarei supplicia, omnia videntur à Poëtis adumbrata. *Primo* enim densissimæ tenebræ involvunt inferos. Quod innuit Maro 4. Georg. dum vocat

Pallentes umbras Erebi, noctemque profundam.

*Alter*a sceleratorum apud inferos pœna, est, *Fletus & fridor dentium*. Hæc est Plutonis Musica. Hinc Tartarus dicitur à *ταράττω* conturbo; quia illic lamentis omnia & luctibus perturbantur. Vel *από τῆς κρυφύτης*, id est, à tremore frigoris. Hinc Iatratus tricipitis aut etiam centicipitis, ut Horatius canit, *Cerberi*, inferorum auribus, perdius, pernox tot gutturum Iatratus insonans. Hinc lugubres amnes Acheron, Styx, Cocytus, non tam undas, quam lacrimas vehentes.

Tertia, *Fames & Sitis*. Hoc in Tantalo docuere Poëta, de quo, Symbol. 52,

Quarta, Fœtor intolerabilis, è tot vivorum cadaverum acervo; è sulphuris & picis oceano; ex tot damnatorum & diabolorum consortio. Quam ob causam locus inferorum *Avernus* dicitur, quasi *ἀβυσσος*, hoc est, *avibus carens*; Sive quòd aves supervolantes gravi eius odore enecentur: sive quòd sulphureæ exhalationes aërem usque adeò extequent, ut aves sustinere non possit. De hoc Virgil. 6. *Æneid.*

(c) *Tormenta inferorum.*

Spelunca